

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 21. septembrī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits, kolēģijas sēdē izskatījusi [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 158/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 632. panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam.

2. Apstrīdētā norma nosaka: “Tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildīšanā vai viņa atteikumu izpildīt šādas darbības, izņemot šā likuma 617. pantā noteikto gadījumu, piedzinējs vai parādnieks, iesniedzot motivētu sūdzību, var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tiesu izpildītāja amata vietas 10 dienu laikā no pārsūdzamās darbības izdarīšanas dienas vai dienas, kad sūdzētājam, kuram nav paziņots par izdarāmās darbības laiku un vietu, kļuvis par to zināms.”

3. Pieteikuma iesniedzējs jau iepriekš ir vērsies Satversmes tiesā ar saturiski līdzīgu pieteikumu, lūdzot atzīt esošo tiesisko regulējumu, ciktāl tas nenodrošina efektīvu kontroli pār zvērināta tiesu izpildītāja ilgstošu bezdarbību, par neatbilstošu Satversmes 92. pantam (ieteikums Nr. 98/2026). Satversmes tiesas 2. kolēģija ar 2026. gada 11. jūnija lēmumu atteicās ierosināt lietu pēc minētā pieteikuma, jo tas neatbilda Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 5. punktam. Proti, ieteikumā nebija norādītas konkrētas likuma vai Ministru kabineta noteikumu normas, kas Pieteikuma iesniedzēja ieskatā nenodrošina efektīvu kontroli pār zvērināta tiesu izpildītāja ilgstošu bezdarbību, un kolēģija šādas normas no pieteikuma nevarēja arī izsecināt.

Izskatāmajā pieteikumā nav mainījies faktisko apstākļu izklāsts, taču ir precizēts prasījums. Pieteikuma iesniedzējs ir norādījis konkrētu Civilprocesa likuma normu, kura viņa ieskatā neatbilst Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Līdz ar to izskatāmajā pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums ir mainījies pēc būtības un kolēģijai no jauna jāvērtē pieteikuma atbilstība Satversmes tiesas likumā noteiktajām prasībām.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt minētā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šādu uzskatu pamatot.

Pieteikuma iesniedzējs, pamatojoties uz apstrīdēto normu, vairākkārt ir vērsies tiesā ar sūdzībām par zvērināta tiesu izpildītāja, kura lietvedībā atrodas izpildu lieta par naudas piedziņu no parādnieka par labu Pieteikuma iesniedzējam, darbību. Tiesa ir atteikusies pieņemt Pieteikuma iesniedzēja sūdzības, jo viņš nav norādījis uz konkrētām tiesu izpildītāja darbībām vai atteikumiem izpildīt šādas darbības, kuras Pieteikuma iesniedzējs vēlētos pārsūdzēt. Pieteikumā ir pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis, ka apstrīdētā norma nenodrošina efektīvu kontroli pār zvērināta tiesu izpildītāja darbību izpildu procesā situācijā, kad pamattiesību aizskārumu rada nevis viens izolēts akts vai darbība, bet gan tas, ka atsevišķas tiesu izpildītāja darbības vairāku gadu garumā nav rezultējušās tiesas nolēmuma izpildē. Tādējādi ar apstrīdēto nomu esot aizskartas Pieteikuma

iesniedzējam Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertās tiesības uz pieeju tiesai.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona ir tiesīga iesniegt konstitucionālo sūdzību vienīgi tad, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai ja personai šādu iespēju nav.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka konstitucionālā sūdzība galvenokārt ir subsidiārs pamattiesību aizsardzības mehānisms (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 8.1. punktu*). Gadījumā, kad pamattiesības tiek aizskartas ar tiesību normu piemērošanas aktu, personai jāizmanto vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, kas paredz iespēju pārsūdzēt tiesību normu piemērošanas aktu, ar kura starpniecību tiesību norma ir aizskārusi personas pamattiesības. Satversmes tiesas likumā ietvertā subsidiaritātes principa mērķis ir nodrošināt, lai tiesa, izskatot lietu pēc būtības, vispirms izmantotu tās rīcībā esošās tiesību normu interpretācijas un piemērošanas metodes Satversmei atbilstoša rezultāta sasniegšanai (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 19. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-71-01 14. punktu*).

No pieteikumam pievienotajiem dokumentiem un Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamās informācijas ir konstatējams, ka attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju apstrīdētā norma ir piemērota ar tiesas [datums] lēmumu, ar kuru tā atteicās pieņemt viņa sūdzību par zvērināta tiesu izpildītāja darbību vairāku gadu garumā. Atbilstoši Civilprocesa likuma 442. panta pirmajai daļai un 632. panta ceturtajai daļai minēto lēmumu 10 dienu laikā varēja pārsūdzēt apelācijas instances tiesā, iesniedzot blakus sūdzību. Pieteikuma iesniedzējs minētās tiesības neizmantoja, un lēmums stājās spēkā [datums]. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējs nav izmantojis visus tam pieejamos vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 158/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Jānis Neimanis